

Ronde Tafel – Vlaamse sportfederaties 2020

op 3 december 2013

Verslagen thematafels

Thema 4: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat sportfederaties uitgroeien tot professionele ondernemingen met een meer bedrijfsmatige werking/structuur ?

Moderator: Tanja Moens
Verslaggever: Leander Brück

1. Werking

a. Bestuur

Vaststellingen en problemen:

- De samenstelling van de RvB heeft een enorme impact op de werking van een federatie;
- Bestuurders zetelen te veel uit eigen- of clubbelang;
- Er is te weinig delegatie van de bevoegdheden;
- Veel bestuursleden zijn vrijwilligers en/of doen dit naast hun job waardoor dit soms een “ver van hun bed show” is en het bijgevolg vaak niet professioneel aangepakt wordt. Het duurt dan ook soms lange tijd alvorens een beslissing genomen kan worden die voor het personeel en de werking dringend is;
- Bestuurders blijven heel lang ofwel heel kort in de RvB. Beide gevallen hebben hun nadelen;
- De RvB is ‘oud’. Hiermee wordt bedoeld dat de RvB vastgeroest kan zijn in principes en standpunten van vroeger. Nieuwe ideeën worden moeilijk aanvaard, innovatie is hierdoor bijna niet mogelijk. Nochtans de sporten, vrijetijdsbesteding en maatschappij evolueren wel degelijk snel;
- Personeel mag zichzelf niet verantwoorden op bestuursvergaderingen;
- Binnen kleinere federaties is het moeilijk om mensen te vinden die op vrijwillige basis in de RvB willen zetelen. Ze zijn bijgevolg al blij als iemand dit wil doen;
- Binnen bepaalde federaties worden sportspecifieke voorwaarden opgelegd om te zetelen binnen de RvB. Dit moet toch niet voor alle functies?
- In slechts weinig federaties worden de sporttechnische medewerkers (adviserend) betrokken bij de RvB;

Voorstellen en ideeën:

Binnen deze problematiek kwamen enkele voorstellen en ideeën naar voor. Niet alle ideeën werden door elke federatie gesteund. Sommige federaties hebben namelijk al een goede band met hun RvB en zien liever niets veranderd, bij anderen is het net andersom. Ook de grootte van de federatie en de soort federatie (uni / recrea) zorgden voor wat meningsverschillen. Hieronder alvast enkele ideeën:

- De samenstelling van een RvB opnemen in het decreet (competenties vastleggen voor bestuurders);
- In het beleidsplan een extra item voorzien waarin een duidelijke taakverdeling / delegatie van taken staat. Aangezien dit beleidsplan gevolgd moet worden door de federatie zal deze taakverdeling gevolgd moeten worden door zowel de RvB als het personeel; Men stelt voor om de RvB te laten waken over de strategische doelstellingen en de professionals (personeel) te laten waken over de operationele doelstellingen.

Koppelend hieraan zou het personeel en de RvB een drietal keer per jaar een evaluatiemoment kunnen houden.

- Beleidsplan koppelen aan subsidies.

b. Financiën

Op vlak van financiën werden niet echt problemen gemeld maar werden er vooral enkele suggesties aangehaald:

Enveloppensysteem:

Over het algemeen zijn de meeste federaties die aan tafel zaten een voorstander van het enveloppensysteem. Hoe dit echter ingevuld kan worden zorgde wel voor discussie en meningsverschillen. Enkele ideeën:

- De subsidies opsplitsen in 2 delen waarbij er een minimum subsidie vast ligt (personeelssubsidies) en er voor ander aspecten met enveloppen kan gewerkt worden.
- Per federatie een beheersovereenkomst opmaken met Bloso waarin targets toegevoegd worden die de federatie moet behalen. Deze overeenkomst zou bilateraal opgemaakt kunnen worden.
 - o Subsidies op basis van ledenaantallen moet behouden blijven als target maar mag niet als enige parameter tellen. Bepaalde federaties kunnen moeilijk groeien aangezien zij afhankelijk zijn van externe factoren zoals bijvoorbeeld water (zwemwater, binnenwateren...)
 - o Binnen de beheersovereenkomst zouden er minimumvereisten moeten zijn voor iedereen
 - o Het enveloppensysteem kan bestaan uit categorieën (A/B/C...) met onder andere stimuli voor samenwerkingsverbanden
 - o Er kunnen percentages voorzien worden , naar analogie van het decreet Lokaal Sportbeleid, ifv de beleidsprioriteiten
- De federaties zijn ervan overtuigd dat een enveloppensysteem hen en hun RvB attenter zal houden. Beleidsplannen zijn tot op heden wel mooi op papier maar worden niet altijd gevolgd door de RvB. Binnen een enveloppensysteem zou deze het beleidsplan juist wel moeten volgen of ze lopen het risico minder subsidies te krijgen.
- De rol van Bloso zou binnen dit systeem meer begeleidend/coachend moeten worden in plaats van controlerend.

c. Professionalisering

Vaststellingen en problemen:

- Jonge mensen willen geen vrijwilligers meer zijn
- Vrijwilligers zijn moeilijker te responsabiliseren
- Paritair comité 329 zorgt voor grote workload bij jonge werknemers
 - o Werknemers kunnen vanaf een bepaalde leeftijd verminderd werken. Gezien men in dat geval geen bijkomend personeel aanwerft komt er hierdoor veel meer werk op de schouders van de jonge werknemers die bijgevolg afhaken.
- Er is soms geen vervanging voor werknemers die op pensioen gaan. Hierdoor komt er veel meer werk op de schouders van de jonge werknemers die bijgevolg afhaken.
- Job is moeilijk combineerbaar met een gezin (ook hierdoor is er heel wat verloop)
- In een professionele werking zou een RvB niet over het personeelsbeleid mogen beslissen
- Overheadkosten liggen soms heel hoog, ongeacht de grootte van de federatie
- Clubbezoeken worden bij bepaalde federaties niet toegestaan door de RvB
 - o Weekend- en avondwerk wordt niet toegestaan door de RvB
 - o Clubs verwijten bijgevolg de federaties een gebrek aan ondersteuning
 - o Sommige federaties verwachten dat de clubs tot bij hen komen voor besprekingen

Voorstellen en ideeën:

- Een minimum aan taken bij de bestuurders en meer bij het personeel (vb boekhouding)
- Meer aandacht voor niet-sportgerelateerde taken door professionelen (boekhouder...) Beter evenwicht tussen administratief en sporttechnisch personeel
- Grote kosten als federatie niet meer alleen dragen. Er zijn enkele kosten die perfect door meerdere federaties samen kunnen gedragen worden. We denken aan boekhouding, juristen, ICT...
→ clusterwerking van enkele federaties voor andere dan sporttechnische aspecten
- Professionaliteit moet verhogen door onder andere te werken met minder vrijwilligers en meer professionelen.
- Externe bijscholingen toelaten, niet louter de erkende
- Glijdende uren toelaten zodat het personeel clubs kan bezoeken
- Ook de clubs professionaliseren = clubs clusteren = schaalvergroting. Aandacht / invoeren van Statuut Semi Agorale Arbeid?
- Een specifieke arbeidsovereenkomst, specifiek paritair comité voor sportfederaties
 - o Maar wat met personeelsleden die reeds onder PC 329 vallen? Ze kunnen hun voordelen niet zomaar verliezen.

d. Lange Termijn visie

Vaststellingen en problemen:

- Lange termijn visie is heel afhankelijk van de RvB
 - o Strategische doelstellingen worden bepaald door RvB
 - o Personeel heeft wel een lange termijn visie, maar daarom denkt een RvB niet altijd op lange termijn
 - o Personeel heeft soms weinig te zeggen over doelstellingen op lange termijn
 - o Doelstellingen op papier worden soms niet gevolgd in de praktijk door de RvB
 - o RvB is veranderlijk en de standpunten / visie rond de lange termijn doelstellingen kunnen dus ook veranderen
- Er wordt door federaties, gemeenten en andere instanties soms naast elkaar gewerkt
 - o Vb: sportkampen: georganiseerd door unisportfederatie, recreatieve sportfederatie, gemeente, club, Bloso... Dit terwijl het inhoudelijk allemaal ongeveer hetzelfde is.

Voorstellen en ideeën:

- Bloso moet samen met de federaties een lange termijn visie uitwerken (al coachend). Dit in samenspraak met het personeel die dit vervolgens voorlegt aan de RvB.
- Bloso kan samenwerkingen stimuleren aan de hand van enveloppensysteem waardoor er minder naast elkaar gewerkt wordt.

2. Structuur

Vaststellingen en problemen:

- Er zijn verschillende federaties die rond dezelfde sport werken;
- Vzw structuur heeft zijn voordelen maar ook zijn nadelen;
- Provinciale werkingen bestaan regelmatig uit vrijwilligers. Het kan gebeuren dat zij foute informatie doorgeven aan clubs waardoor clubs in onvrede leven met de federatie;
- Federaties leven naast elkaar ipv met elkaar;
- Clubs kunnen in bepaalde sporten perfect zonder federatie werken. Zij huren bij de gemeente een sporthal, kunnen zelf een verzekering afsluiten en geven zelf training. Ook VTS opleidingen kunnen ze volgen zonder lid te zijn van de federatie.

Voorstellen en ideeën:

- Moet er in de toekomst 1 federatie per sport bestaan? Maar wat dan met recreatieve sportfederaties? Omnisportfederaties?

- Opnieuw wordt clusterwerking aangehaald voor bepaalde niet sporttechnische aspecten. Ook kunnen er tijdelijke samenwerkingsverbanden aangegaan worden tussen enkele federaties die nauw bij elkaar aansluiten (vb watersporten: promotiedag)
- Er wordt meegedeeld dat een goede unisportfederatie 80% recreatief en 20% competitief werkt.
- Vzw structuur moet behouden blijven voor federaties. Toch zijn er enkelingen die verkiezen om vrij een andere 'vennootschapsvorm' te kiezen.
- Er wordt voorgesteld dat de VSF nog meer ondersteuning zou bieden op vlak van sponsoring en fondsenwerving.
- Een provinciale werking is vooral goed voor grote sportfederaties. Dit is niet voor iedereen nodig. Als er al een provinciale werking is zou deze het beleid van de federatie beter moeten kennen en hun visie ook delen.
- Sommige, vnl grotere federaties zijn voorstander van "Regiowerking".

3. Te veralgemenen visies

Over de drie gesprekken heen waren er heel wat verschillende visies en standpunten. Toch zijn er enkele punten die steeds terug kwamen en dus kunnen veralgemenen. Hieronder een overzicht:

Raad van Bestuur:

- Het zou goed zijn om in het beleidsplan een extra item te voorzien waarin een duidelijke taakverdeling / delegatie van taken staat. Aangezien dit beleidsplan gevolgd moet worden door de federatie zal deze taakverdeling gevolgd moeten worden door zowel de RvB als het personeel.

Bloso /overheid:

- De rol van de overheid / Bloso zou meer coachend moeten worden in plaats van controlerend. Ook zou ze mee de visie en targets bilateraal kunnen bepalen.

Specifieke beheersovereenkomst per sportfederatie:

- De sportfederaties zouden graag een specifieke beheersovereenkomst zien per sportfederatie met targets die gehaald moeten worden.

Subsidies:

- Als er gewerkt zou worden met targets, zou men ook opteren te werken met een enveloppensysteem. Echter, er zou een zekerheid moeten blijven, namelijk een basissubsidie voor het personeel.
- Subsidies op basis van ledenaantallen moet behouden blijven als parameter maar mag niet als enige parameter tellen.